

AF BENT BLÜDNIKOW
KULTURJOURNALIST

Hertz-forretningen fotograferet i 1920'erne. Fra bogen »En Hjørne-Hertzers krønike« af Flemming Hertz

Hvis man tager sig en tur ned ad Købmagergade og passerer Post- og Telegrafmuseet på vej ned mod Strøget, så ser man på hjørnet mellem Købmagergade og Kronprinsensgade en klassisk forretningsfacade, hvor der står »Peter Hertz. Kgl. Hof Juvelerer.« Forretningen har ligget der siden 1841 og har siden starten været i familiens eje. Ikke dårligt klaret i disse tider, hvor man dårligt kan gå ud af en tøjforretning, inden den er lukket eller har skiftet navn. I dag ejes firmaet, der blev startet i 1834, stadig af familien Hertz.

Familien var indvandret og slog sig ned i København i 1792. Ud af en større børneflokk var der en Peter Hertz, der kom i lære som guldsmed i 1825 og i 1834 blev mester. Allerede året efter etablerede Peter Hertz en forretning først i Gammel Mønt og derefter i Østergade. I 1841 blev han gift, og forretningen gik så godt, at han i 1841 kunne erhverve den flotte forretning i Købmagergade, hvor der allerede lå en guldsmed. Han indrettede den med store vinduer ud til gaden og spejle i forretningen, hvilket var nyt på den tid. Selve huset, forretningen ligger i, var opført i 1785, og i 1856 købte Peter Hertz hele hjørneejendommen og flyttede året efter ind på 1. sal med familien. Sammen med sin hustru, Rose, fik han ti børn, og af dem gik brødrene Sally og Jacob ind i firmaet og udvidede i 1875 forretningen med en sølvvarefabrik i Kronprinsensgade, hvor man lavede nogle af tidens smukkeste sølvvarer. Kunstnere som Johan Rohde, Thorvald Bindesbøll, Harald Slott-Møller og senere Erik Magnussen formgav firmaets varer.

Men der skulle kæmpes længe, før man kunne smykke sig med prædikatet Kongelig Hofjuveler. Det skete først i 1906, og æren blev givet Jacob Hertz, idet hans bror Sally var død i 1896. Jacob blev i 1919 efterfulgt af Knud, der døde i 1944 i Sverige efter flugten fra Danmark. Den seneste Hertz-ejer i lige linje var Flemming Hertz, og nu bestyrer svigerdatteren, Berit, firmaet.

Vover man sig ind i forretningen, vil man se en af de bedst bevarede af de ældre københavnske forretninger. Jacob satte arkitekt Bernhard Ingemann til at stå for indretningen. Det er måske lidt tungt for nutidens smag, men imponerende er det. Udenfor lod Jacob lægge en stor flise, hvor der stod »P. Hertz Kgl. Hof Juvelerer.« I 2000 fandt Københavns Kommune på, at denne flise var en reklame og begyndte at brandbeskatte den. Familiens henvisning til, at stenen havde ligget der i en menneskealder hjalp ikke.

Mange af familiens efterkommere har været involveret i firmaet. I dag kan man nyde forretningen som en af de få rigtig gamle familieejede foretagener, og endda én med egen flise.